

Hvordan behandle?

Det er nå mulig å behandle større valper, unghunder og voksne hunder mot spolorm, hakeorm, piskeorm og bendelorm med en 1-dags behandling. Drontal® Comp vet. og Drontal® Comp Forte vet. tabletter kan gis direkte i hundens munn eller i føret.

Drontal® Comp vet

- Mot spolorm, hakeorm, piskeorm og bendelorm hos hund
- Éndags behandling:
1 tablett pr. 10 kg kroppsvekt
- Tabletten kan deles
- Tolereres godt

Drontal® Comp Forte vet

- Mot spolorm, hakeorm, piskeorm og bendelorm hos hund
- Éndags behandling:
1 tablett pr. 35 kg kroppsvekt
- Tabletten kan deles
- Tolereres godt

Drektige tisper skal ikke behandles i de første 2/3 av drektigheten. Les forøvrig pakningsvedlegget nøye før bruk.

Dosering

Drontal Comp vet

2 1/2 kg	1/4 tablett	10 - 15 kg	1 1/2 tablett
2 1/2 - 5 kg	1/2 tablett	15 - 20 kg	2 tabletter
5 - 10 kg	1 tablett	20 - 25 kg	2 1/2 tablett

Drontal Comp Forte vet

17,5 kg	1/2 tablett	52,5 kg	1 1/2 tablett
35 kg	1 tablett	70 kg	2 tabletter

Vil du vite mer om innvollsorm hos hund kan du kontakte din veterinær, ditt apotek eller Veterinæravdelingen i Bayer AS.

Enkelte ting må man leve med når man har hund,

men ikke innvollsorm

Informasjon og gode råd om Innvollsorm hos hund

Bayer HealthCare

Animal Health Division, tlf 24 11 18 00

www.bayervet.no

Grafica Kommunikasjon AS 20.000 11/2004

Bayer HealthCare

Innvollsorm

Innvollsorm hos hund er vanlig og de fleste hunder får innvollsorm en eller flere ganger i løpet av livet. Særlig valper kan få problemer på grunn av manglende motstandskraft samtidig med at de utsettes for et større smittepress. Ubehandlete valper vil derfor kunne utvikle klare symptomer på smitte. Voksne hunder kan derimot være smittet og ha moderate mengder innvollsorm uten å vise spesielle symptomer. De vil derfor kunne være en mulig smittekilde for andre hunder hvis de ikke behandles. Ved større mengder innvollsorm vil selv voksne hunder kunne utvikle sykdomstegn. Smitte fra hund til menneske kan forekomme, men gir vanligvis ikke alvorlige problemer. For å hindre smitte mellom hunder og fra hund til menneske kan det være hensiktsmessig å behandle hunder mot innvollsorm etter et veloverveid program.

Har hunden min orm?

Våre hunder kan være vertskap for mange forskjellige typer innvollsorm og kan ha flere typer i tarmen samtidig. Det er sjelden man ser rundormarter som spolorm, hakeorm og piskeorm i avføringen, men spolorm kan av og til sees i oppkast. Egg kan likevel skilles ut i et stort antall, da egg fra innvollsorm er så små at de ikke kan sees med det blotte øye. Dyrlegen kan ved hjelp av mikroskop se etter egg i avføringen, men dette kan være vanskelig. Selv om man ikke finner egg i avføringen kan hunden likevel være smittet, da utskillelsen av egg ikke er konstant, men periodisk. Bendelorm kan i tillegg til å skille ut egg utskille hele ledd, som kan sees ved endetarmsåpningen og i avføringen.

Ett eller flere av punktene nedenfor kan være tegn på at hunden har innvollsorm:

- Hunden klør og slikker seg bak
- Oppkast
- Avmagring
- Hoste
- Glansløs pels
- Brekninger
- Diaré
- Utspilt buk
- Forstoppelse

Hvilke typer orm finnes?

Spolorm forekommer ofte og det finnes flere arter. Den vanligste er *Toxocara canis*. Voksen orm lever i tarmen og kan bli opptil 18 cm lang. Smitte skjer ved inntak av egg eller larver. Hos valper og unge hunder vandrer larvene så fra tarmen, gjennom lever og lunger og når til slutt tilbake til tarmen. Hos voksne hunder med et velutviklet immunsystem vil denne vandringen være begrenset, men hos tisper kan man finne larvestadier som ligger i en slags hviletilstand i kroppen. Disse larvene frigis i forbindelse med drektighet og die og smitter dermed videre til valpene.

Piskeorm er inntil 7 cm lang, rund og formet som en pisk. Piskeorm er ikke uvanlig i Norge og smitter ved inntak av egg eller larver. Piskeorm vandrer ikke i dyret, men utvikles til voksen orm i tarmslimhinnen.

Hakeorm er en blodsugende innvollsorm som er mellom 1/2 - 2 cm lang og det finnes flere arter. En art forekommer i Norge, mens andre kan påvises hos importerte hunder. Ved kraftige angrep kan dyret utvikle anemi (blodmangel). Smitte skjer ved inntak av larver fra miljøet, i byttedyr eller via huden.

Bendelorm er vanlig i våre omgivelser og det finnes mange forskjellige arter. Bendelorm har en livssyklus som omfatter flere stadier. Egg utskilles fra vertsdyret og tas opp av mulige byttedyr. Larvene (mellomstadiene) utvikles videre i disse mellomvertene som kan være mus, fugl, fisk, lopper og andre byttedyr. Voksne ormer lever i tarmen hos hovedverten og kan være fra noen millimeter til flere meter lange.

Hvordan smittes hunden?

Spolorm overføres som egg eller larver fra avføringen fra andre hunder eller de kan tas opp fra smittede byttedyr. Valper kan i tillegg smittes via moren allerede i de to siste uker før de fødes og senere via morsmelken. Valper og hunder med spolorm utskiller et enormt antall egg. Disse eggene er svært motstandsdyktige og kan overleve i omgivelsene i årevis.

Piskeorm overføres som egg eller larver via munnen fra avføring i omgivelsene.

Hakeorm overføres som egg eller larver fra avføring. Larvene kan også trenge gjennom huden og derfra vandre rundt i hundens kropp for deretter å etablere seg som voksne i tarmen.

Bendelorm overføres som mellomstadier i fra smittede byttedyr som fugl og mus, lopper, rått kjøtt eller rå fisk. Larvene frigjøres og etablerer seg så som voksne bendelorm i tarmen.

Hvordan beskytte hunden?

Det er vanskelig å unngå smitte da egg og larver av innvollsorm kan finnes i omgivelsene og i byttedyr. Egg har spesielt god overlevelsessevne i miljøet. Det er derfor hensiktsmessig å behandle hunder mot innvollsorm regelmessig etter et veloverveid program.

Valper

- Første behandling mot spolorm ved 2 ukers alder
- Deretter hver 14. dag, dvs ved 4, 6 og 8 ukers alder

Unghunder

- Behandles ved 3, 4, 5 og 6 måneders alder
- Deretter hver 3. måned frem til 1-års alder

Drektige/diegivende tisper

- Behandles 7-10 dager før forventet fødsel
- Behandles samtidig med valpene 4 uker etter fødsel

Voksne hunder

- Ved lav smitterisiko:
  - Behandles ved påvisning av eller mistanke om innvollsorm
  - Vurdér behandling før og etter utstillinger og kennelopphold
- Ved økt risiko behandles hunden 2-4 ganger i året. Dette gjelder f.eks.:
  - Hunder som lever i kennel
  - Hunder som ofte ferdes på felles treningsbaner/utearealer
  - Jakthunder og andre hunder som ferdes mye i naturen
  - Vurdér behandling før og etter utstillinger og kennelopphold

Ved utenlandsreise

- Hunder skal behandles mot bendelorm med godkjent virkestoff (*prazikvantel*) i forbindelse med hver utenlandsreise*
- Vurdér også behovet for samtidig behandling mot andre typer innvollsorm, samt forebyggende middel mot flått, lopper, mygg og sandfluer

*NB! Det er krav om behandling mot bendelorm med preparater inneholdende *prazikvantel* ved tilbakeførsel/innførsel til Norge fra de fleste andre land og enkelte land kan ha egne særkrav ved innreise. Kontakt din dyrlege for oppdaterte opplysninger om spesielle krav, vaksinasjoner og for utstedelse av pass før du tar med dyr på utenlandsreise. Se også vår brosjyre "Reise med hund og katt".